

Rapportage

Puberhersen in ontwikkeling

Wat weten ouders van de hersenontwikkeling van hun kinderen?

Geschreven voor : De Hersenstichting Nederland, Riekie van Nies, voorlichting bijzondere projecten

Geschreven door : Synovate, Laura van Vossen, Research Executive
Synovate, Gaby Vullings, Senior Research Executive

Projectnummer : 80109

Datum : 22 februari 2008

Voorwoord

De brochure van de Nederlandse Hersenstichting over puberhersenen zal in goede aarde vallen bij de Nederlandse ouders. Ouders geven namelijk aan dat ze geïnteresseerd zijn in informatie over dit onderwerp. Daarnaast verliep de datacollectie dit project erg voorspoedig, waaruit bleek dat ouders het gedrag en de hersenen van pubers een boeiend onderwerp vinden.

Alle input voor dit onderzoek hebben we natuurlijk te danken aan Riekje van Nies en Willeke Munneke van de Nederlandse Hersenstichting. Samen met hen hebben we er voor kunnen zorgen dat het onderzoek vlot en goed van start heeft kunnen gaan.

Via deze weg willen we de Nederlandse Hersenstichting bedanken voor haar prettige samenwerking en haar succes wensen met het uitbrengen van de brochure.

Laura van Vossen

Research Executive

t +31 (0)20 6070918

e laura.vanvossen@synovate.com

Gaby Vullings

Senior Research Executive

t +31 (0)20 6070785

e gaby.vullings@synovate.com

Inhoud

Samenvatting

1. Inleiding
2. Wat weten ouders van puberhersenen?
3. Kennen ouders de gevolgen van de hersenontwikkeling?
4. Hoe denken ouders over hun eigen puber?
5. Hoe informeren ouders zich?
6. Conclusies

Bijlagen

Samenvatting

- De Nederlandse Hersenstichting gaat binnenkort een brochure uitbrengen over (de ontwikkeling van) puberhersenen. Om te weten in hoeverre en op welk gebied hier behoefte aan is, heeft ze een onderzoek laten uitvoeren onder ouders van pubers in de leeftijd 10-14 en 15-17 jaar. Deze ouders kregen online twaalf vragen voorgelegd over het gedrag van hun eigen puber en van pubers in het algemeen. Totaal zijn er 1.000 ouders ondervraagd (500 per leeftijdsgroep) en zijn de volgende resultaten naar voren gekomen:
- Het merendeel van de Nederlandse ouders is op de hoogte van de late leeftijd waarop de menselijke hersenen volledig ontwikkeld zijn. Opvallend is dat vrouwen beter op de hoogte zijn dan mannen.
- Wanneer het over het gedrag van pubers in het algemeen gaat, typeren veel ouders ze als opstandig, dwars en ontdekkend/uitproberend. Wat het gedrag van hun eigen kinderen betreft, stellen ouders met jonge kinderen relatief vaker duidelijke eisen aan het gedrag dan ouders met oudere kinderen.
- De gevolgen van de nog niet ontwikkelde hersenen van pubers op het gedrag zijn niet bij alle ouders bekend. Het feit dat het slaappatroon van pubers beïnvloed wordt door de ontwikkeling van de hersenen is bij ongeveer 40% van de ondervraagde ouders bekend. Het effect van de hersenontwikkeling op het wel of niet goed kunnen nemen van rationele beslissingen is bij meer ouders bekend (respectievelijk circa 50% en 60% voor ouders met jonge en oudere kinderen). Niet verrassend is dat hogeropgeleide ouders beter op de hoogte zijn van deze ontwikkelingen dan laagopgeleide ouders.

synovate

Research reinvented

Samenvatting

- Wanneer we kijken naar het negatieve effect van alcohol op puberhersenen, zijn meer ouders op de hoogte. Acht op de tien weet dat alcohol meer schade aanricht bij pubers dan bij volwassenen. Zes op de tien weet daarbij ook nog te zeggen dat veel alcohol op een avond slechter is dan elke dag een beetje alcohol.
- Als ouders naar het gedrag van hun eigen kind kijkt, geven ouders met een jong kind vaker aan dat emotie een grote rol speelt bij beslissingen dan ouders met een ouder kind. Volgens de ouders zijn pubers in het algemeen goed in het aanleren van nieuwe vaardigheden, plannen op korte termijn, risico's nemen en uitdagingen aangaan. Opvallend is dat ze aangeven dat pubers in het algemeen slecht zijn in het nemen van rationele beslissingen en het nemen van verantwoordelijkheid, maar dat ze vinden dat hun eigen puber hier juist erg goed in is.
- Volgens de ouders zien pubers bij hun kledingkeuze overduidelijk hun leeftijdgenoten als rolmodel. Dit geldt, in een iets mindere mate, ook voor hobby's en sportprestaties. Bij beroepskeuze worden echter volwassenen en ouders als voorbeeld gezien.
- In het verleden heeft ruim eenderde van de ondervraagde ouders al eens informatie over verklaringen van het gedrag van pubers gezocht. In de toekomst wil ruim tweederde van de ouders meer weten over dit onderwerp. Zij zullen deze informatie voornamelijk op het internet gaan zoeken.

Inhoud

Samenvatting

1. Inleiding

2. Wat weten ouders van puberhersenen?

3. Kennen ouders de gevolgen van de hersenontwikkeling?

4. Hoe denken ouders over hun eigen puber?

5. Hoe informeren ouders zich?

6. Conclusies

Bijlagen

Aanleiding: de Hersenstichting brengt een brochure uit

- Wetenschappelijk onderzoek heeft uitgewezen dat de hersenen van pubers nog niet volledig ontwikkeld zijn. Tieners beschikken dus over hersenen die nog niet helemaal af zijn en dit heeft gevolgen voor hun dagelijks leven.
- De hersenstichting Nederland gaat binnenkort een brochure uitbrengen over puberhersenen met als voornaamste doel ouders van pubers te informeren over de ontwikkeling van deze hersenen.
- In verband met het uitbrengen van deze brochure wil de Hersenstichting Nederland graag weten in hoeverre ouders zich realiseren dat de hersenen van hun pubers nog niet af zijn en in hoeverre zij op de hoogte zijn van de invloed van de groei van hersenen op het gedrag van hun kinderen.

Doelstelling: wat weten ouders van puberhersen?

Hoofdvraag: Wat weten ouders van de hersenen van pubers?

Deelvragen

Hoeveel ouders realiseren zich dat de hersenen van hun pubers nog niet volledig ontwikkeld zijn?

Zijn ouders op de hoogte van de gevolgen van de groei van de hersenen voor het gedrag van hun kinderen?

Zijn ouders op de hoogte van de bedreigingen voor de in ontwikkeling zijnde puberhersen?

Onderzoeksopzet: online datacollectie

○ Methode: online onderzoek

- Voor het onderzoek zijn 500 ouders met een oudste kind in de leeftijd 10-14 jaar en 500 ouders met een oudste kind in de leeftijd 15-17 jaar ondervraagd
- De vragenlijst bevat 12 vragen met een invultijd van ongeveer drie minuten

○ In de bijlagen vindt u een uitgebreide beschrijving van de onderzoeksdoelgroep.

Inhoud

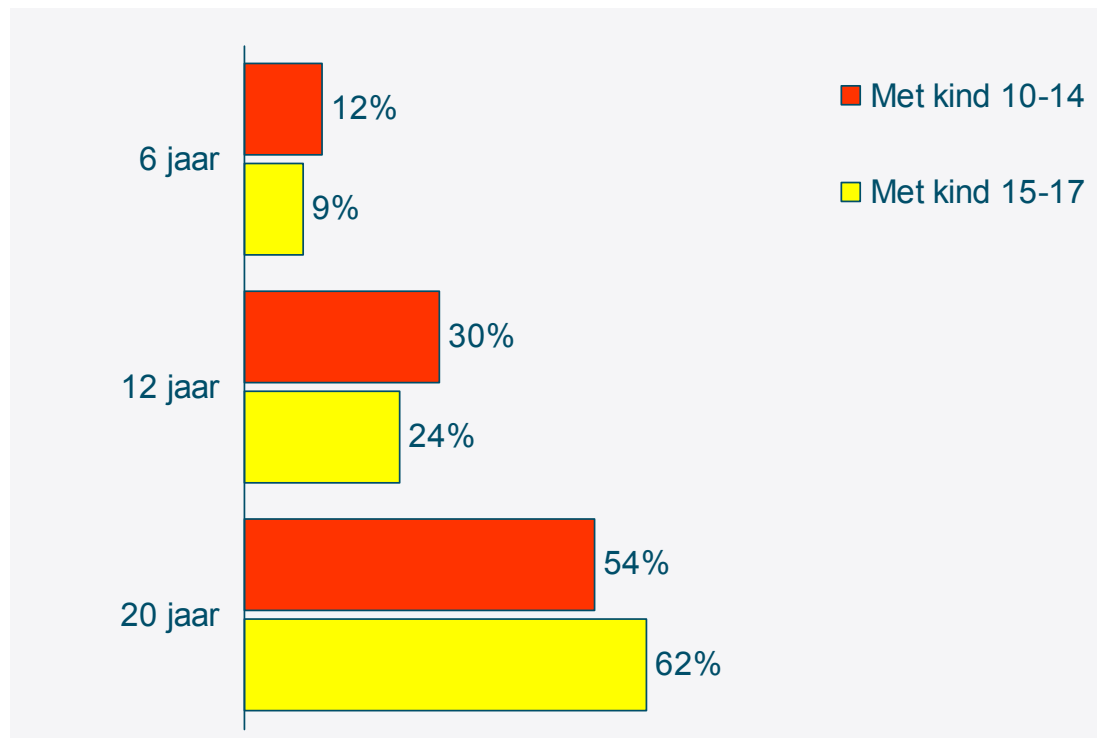
Samenvatting

1. Inleiding
2. Wat weten ouders van puberhersenen?
3. Kennen ouders de gevolgen van de hersenontwikkeling?
4. Hoe denken ouders over hun eigen puber?
5. Hoe informeren ouders zich?
6. Conclusies

Bijlagen

Circa zes op de tien ouders weet dat de hersenen pas bij het twintigste levensjaar ontwikkeld zijn

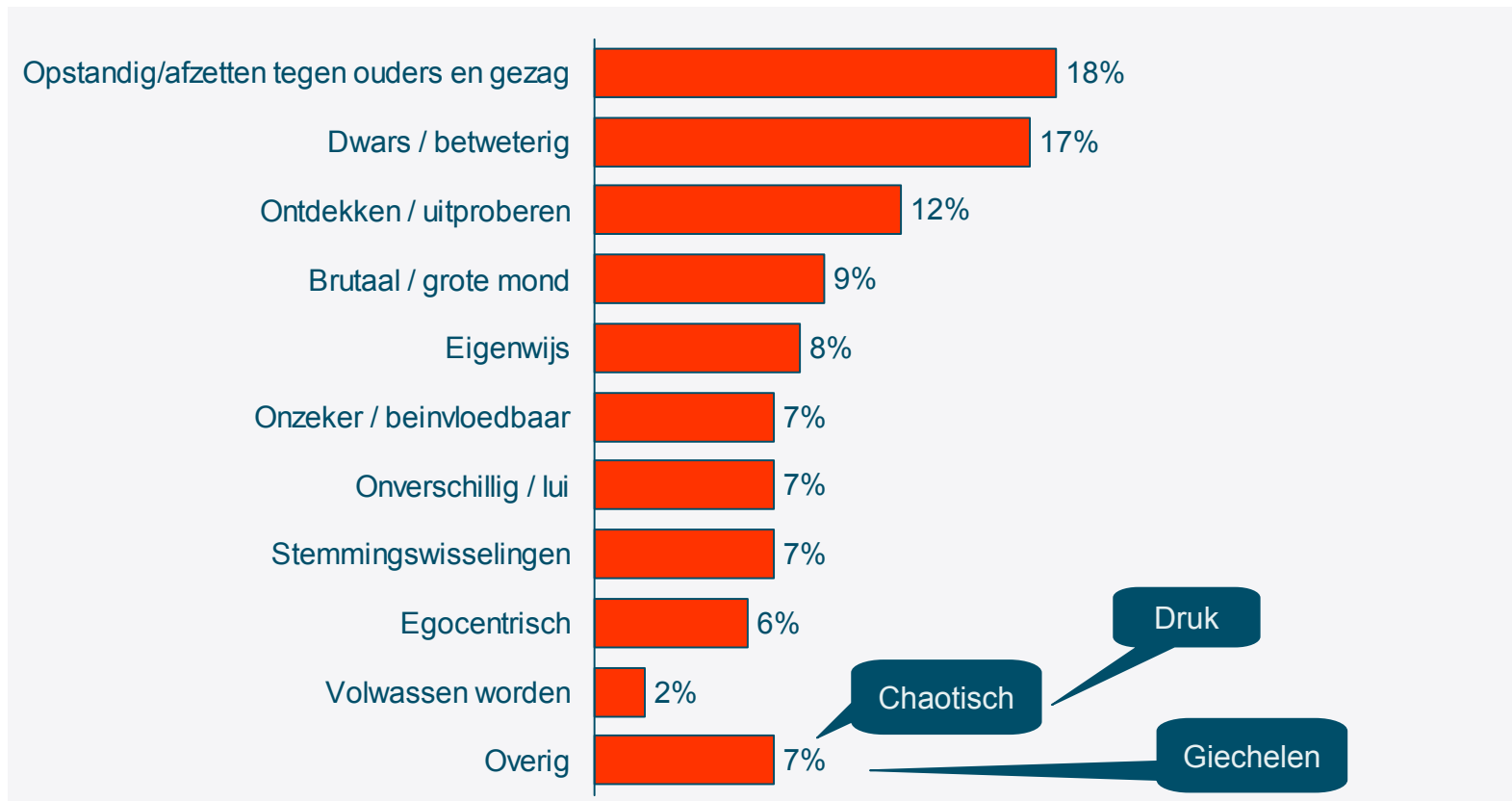
Op welke leeftijd zijn volgens u de hersenen van mensen voor het grootste gedeelte ontwikkeld?

Vrouwen (62%)
beter op de
hoogte dan
mannen (53%)

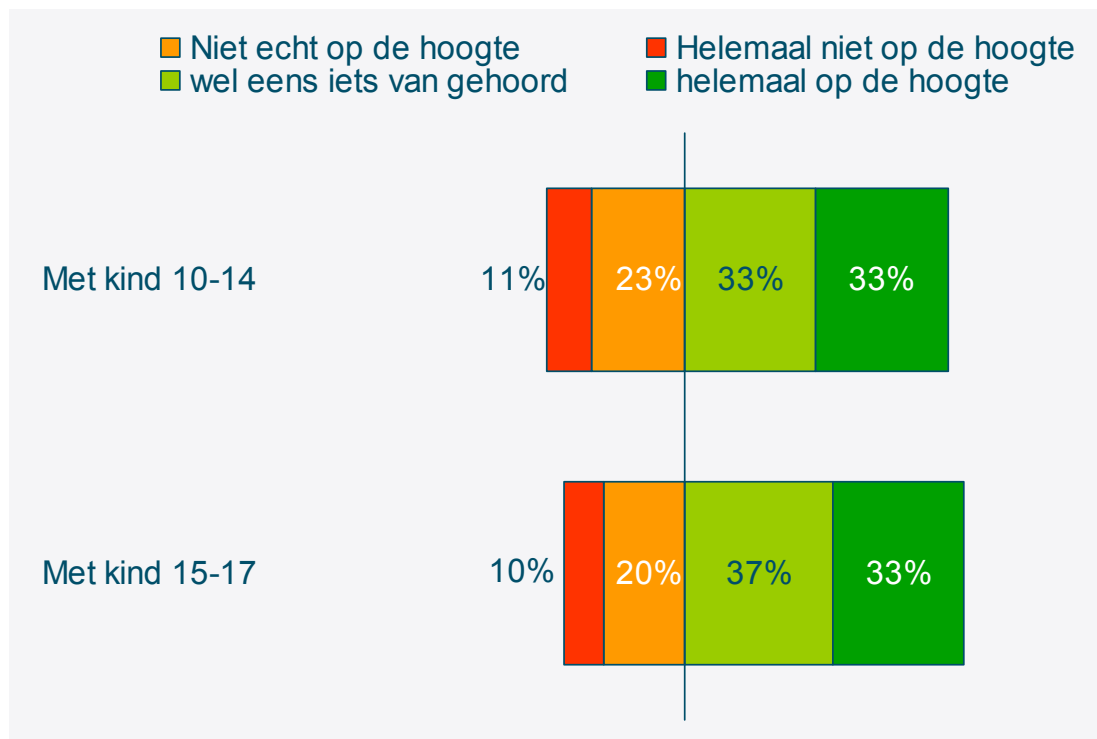
Opstandigheid en dwarsheid wordt als meest typerend gedrag van pubers gezien

Meest genoemde gedragingen van pubers in het algemeen:

Tweederde van de ouders is (redelijk) op de hoogte van het jaar waarop hersenen voor het grootste gedeelte ontwikkeld zijn

In hoeverre bent u op de hoogte van het feit dat de hersenen van mensen rond hun twintigste levensjaar volledig ontwikkeld zijn?

Vrouwen (37%)
meer op de
hoogte dan
mannen (28%)

Hogeropgeleiden
beter op de
hoogte dan
lageropgeleiden

Inhoud

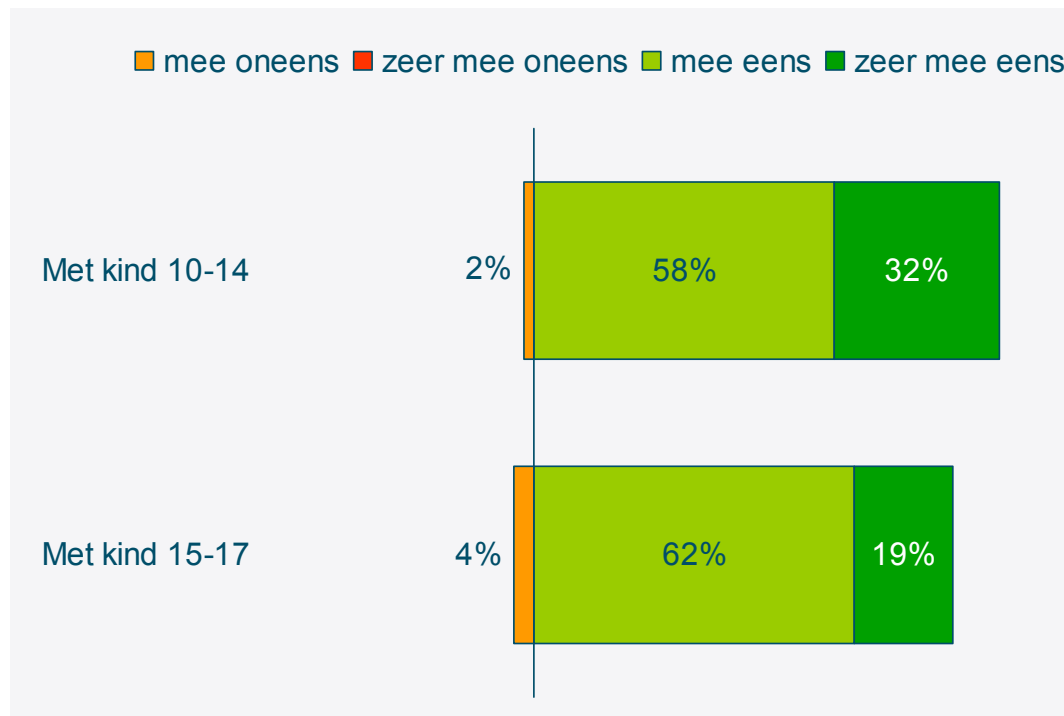
Samenvatting

1. Inleiding
2. Wat weten ouders van puberhersenen?
3. Kennen ouders de gevolgen van de hersenontwikkeling?
4. Hoe denken ouders over hun eigen puber?
5. Hoe informeren ouders zich?
6. Conclusies

Bijlagen

Ouders met een jong kind (32%) stellen vaker duidelijke eisen aan gedrag dan ouders met een ouder kind (19%)

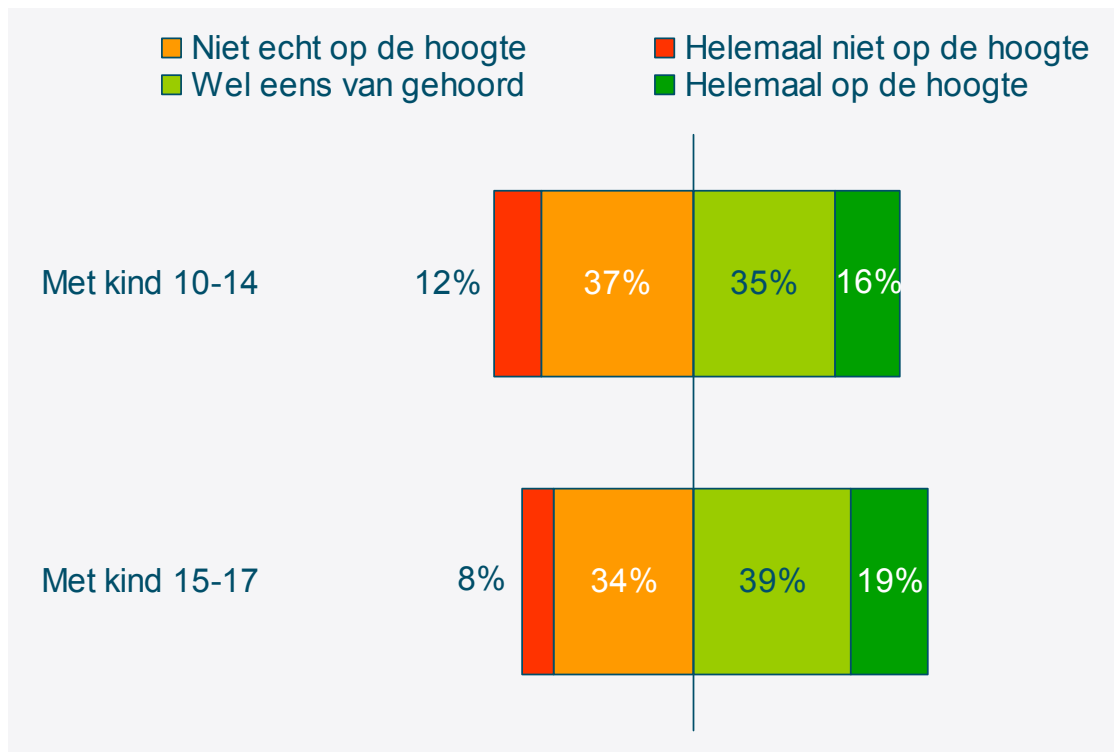
‘Ik stel duidelijke eisen aan het gedrag van mijn oudste kind.’

Ouders met enkel Havo/vwo stellen **minder** vaak eisen aan gedrag dan andere opleidingen

Zes op de tien ouders met een ouder kind zijn op de hoogte van het niet beheersen van bepaalde eigenschappen; bij ouders met een jong kind zijn dit er vijf op de tien

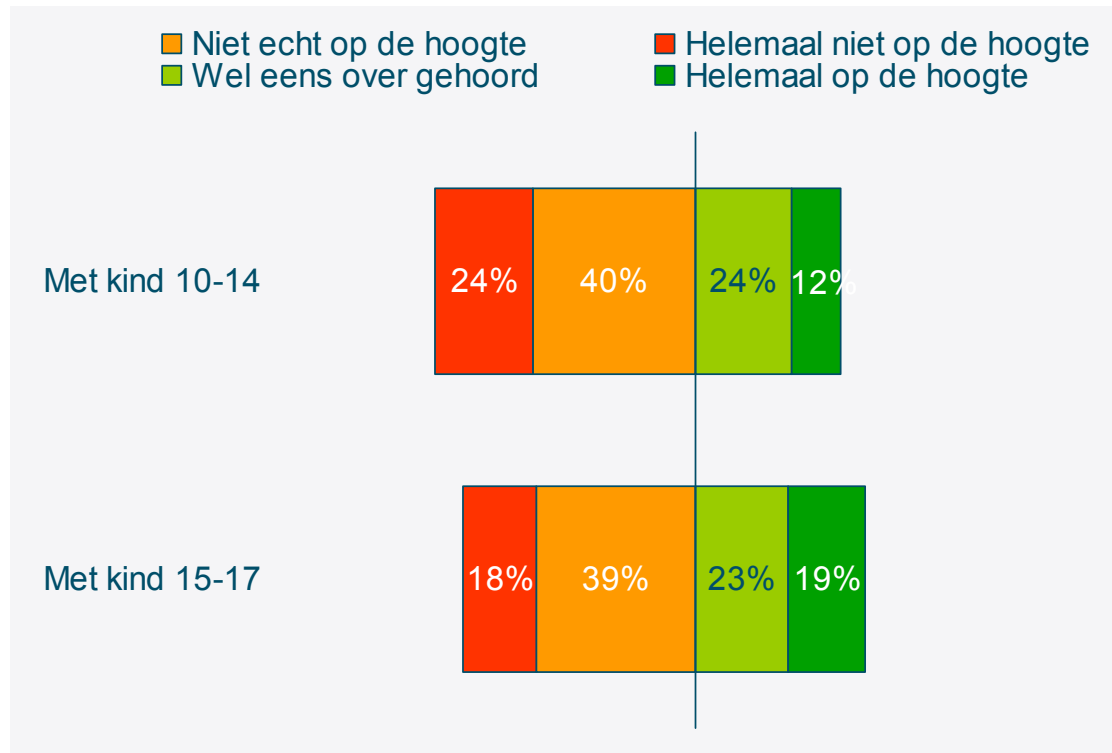
In hoeverre bent u op de hoogte van het feit dat pubers bepaalde eigenschappen, zoals het nemen van rationele en weloverwogen beslissingen, nog niet goed kunnen beheersen?

Lbo/vmbo/lo en mbo aanzienlijk **minder** op de hoogte dan de hogere opleidingen

Ouders met jong kind (36%) weten minder over veranderend slaappatroon dan ouders met ouder kind (42%)

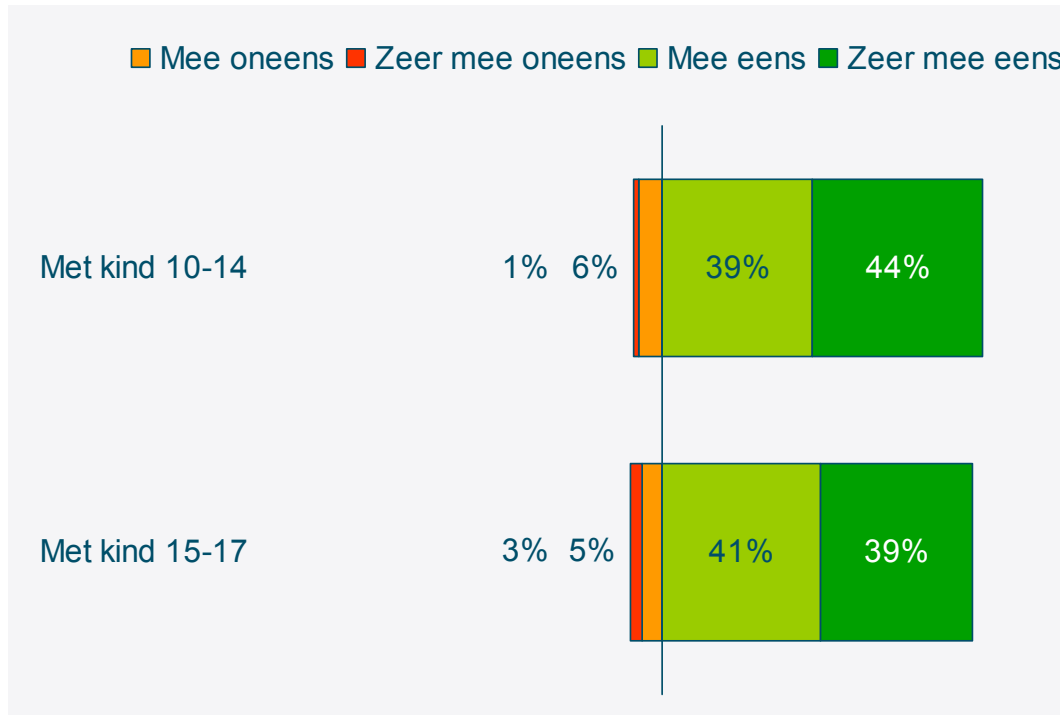
In hoeverre bent u op de hoogte van het feit dat pubers een ander slaappatroon hebben dan volwassenen?

Wo (27%)
beduidend **beter**
op de hoogte dan
andere
opleidingen
(gemiddeld 14%)

Acht op de tien ouders weten dat alcohol een groter schadelijk effect heeft op pubers dan op volwassenen

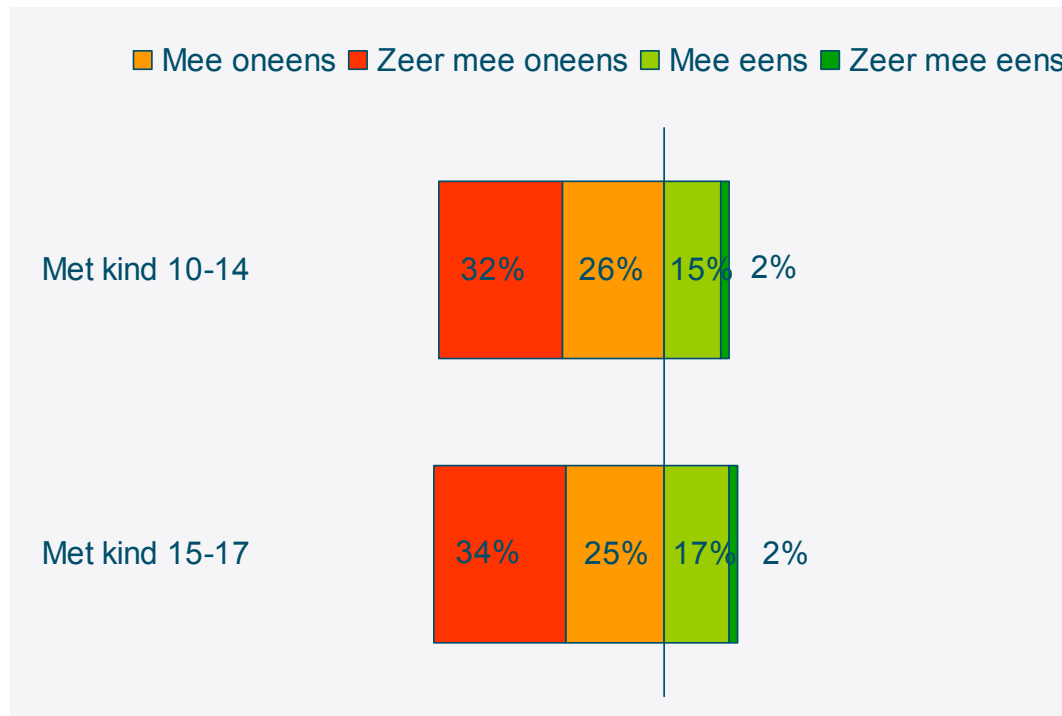
‘Het drinken van alcohol heeft een groter schadelijk effect op de hersenen van pubers dan op de hersenen van volwassenen.’

45% van de vrouwen is het zeer eens met deze stelling tegen 38% van de mannen

Circa zes op de tien ouders weten dat veel alcohol op één avond schadelijker is voor pubers dan elke dag een beetje

‘Wanneer pubers op één avond veel alcohol drinken, is dit minder schadelijk dan wanneer pubers elke dag iets drinken.’

Havo/vwo (37%), mbo (34%) en lbo/vmbo/lo (37%) **vaker** 'zeer mee oneens' dan hbo (27%) en wo (22%)

Inhoud

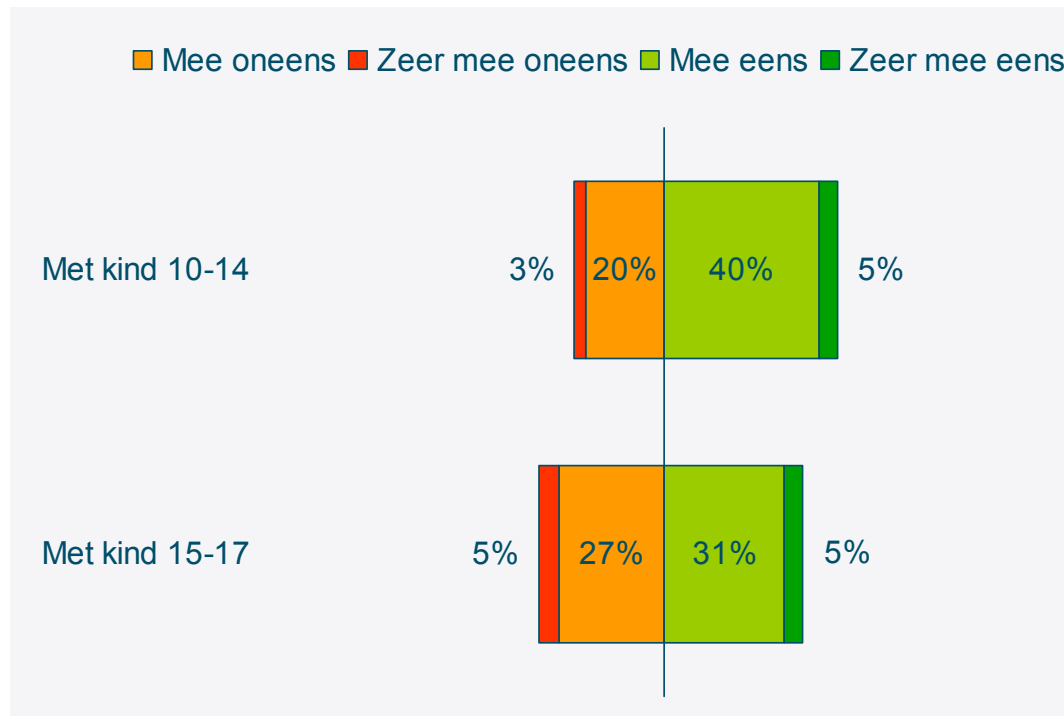
Samenvatting

1. Inleiding
2. Wat weten ouders van puberhersenen?
3. Kennen ouders de gevolgen van de hersenontwikkeling?
4. Hoe denken ouders over hun eigen puber?
5. Hoe informeren ouders zich?
6. Conclusies

Bijlagen

Ouders met een jong kind geven meer aan dat emotie bij beslissingen de boventoon voert

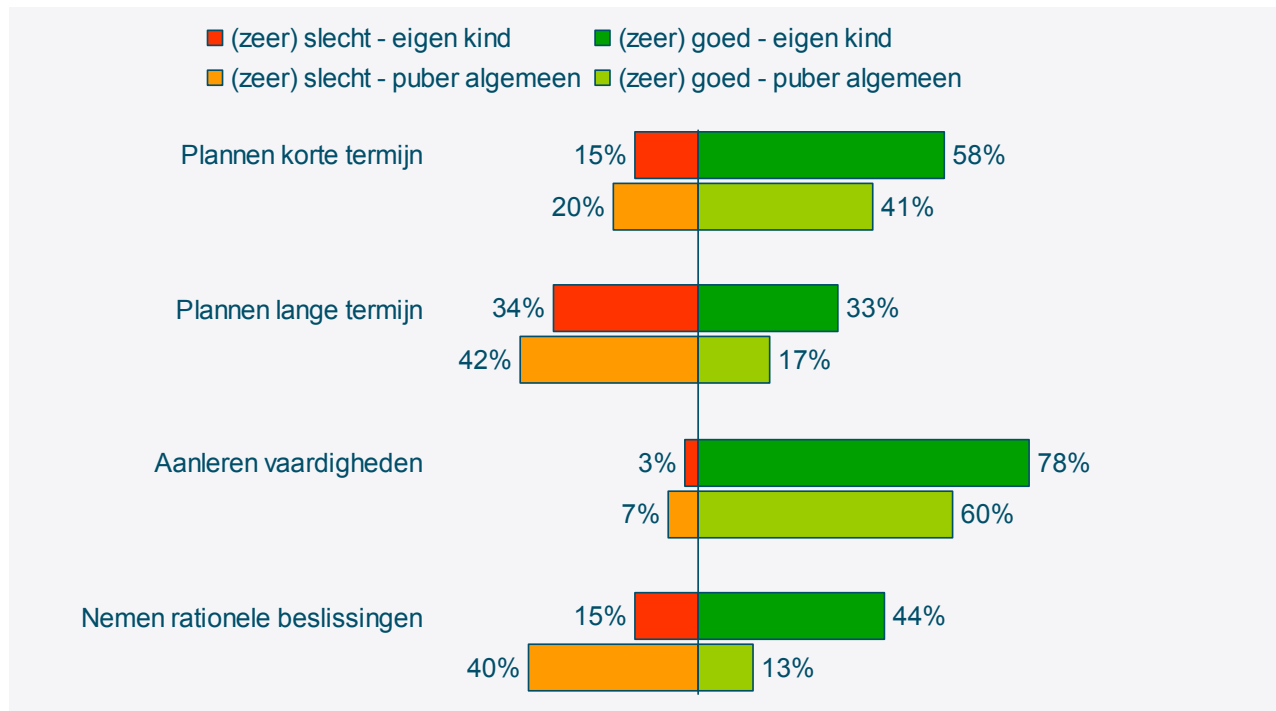
'Bij de beslissingen die mijn oudste kind neemt, voert emotie de boventoon'

Mbo(46%) en havo/vwo(45%) ouders denken **meer** dat emotie boventoon voert dan wo ouders (27%)

Volgens de ouders kunnen pubers goed nieuwe vaardigheden aanleren en op korte termijn plannen

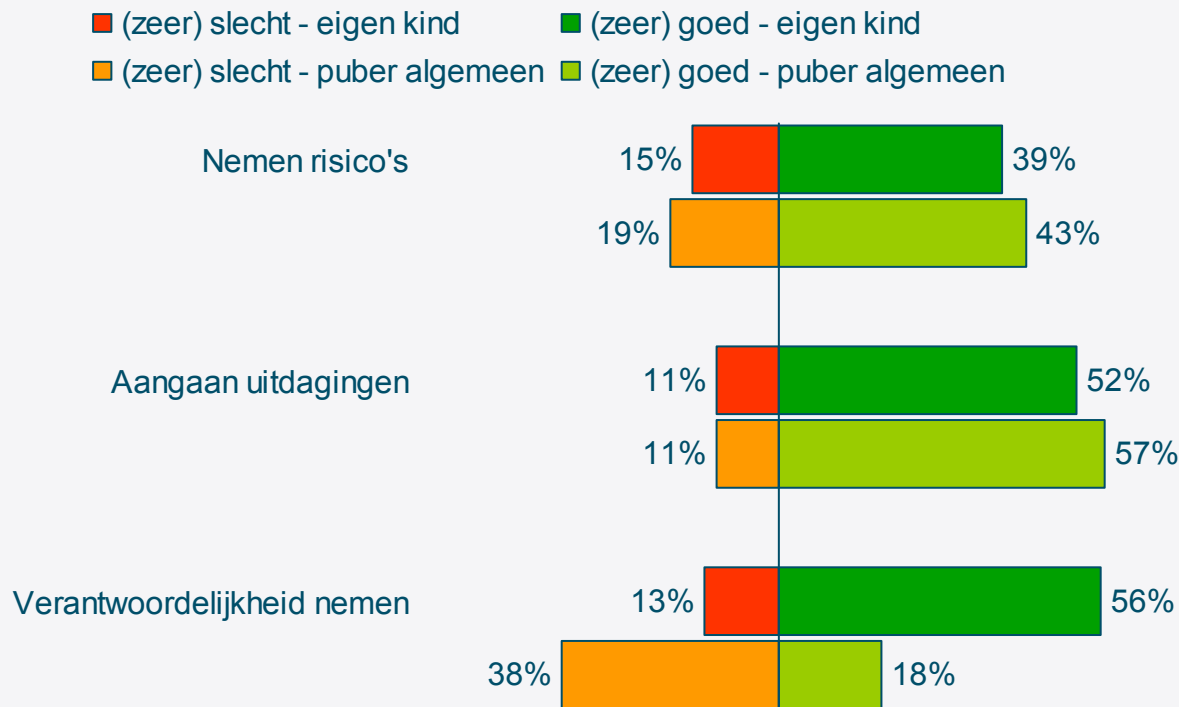
In hoeverre beschikt uw eigen puber en een puber in het algemeen over de genoemde eigenschappen?

Ouders schatten hun eigen kind beter in dan de gemiddelde puber, vooral bij het nemen van rationele beslissingen

Volgens ouders durven pubers goed risico's te nemen en uitdagingen aan te gaan

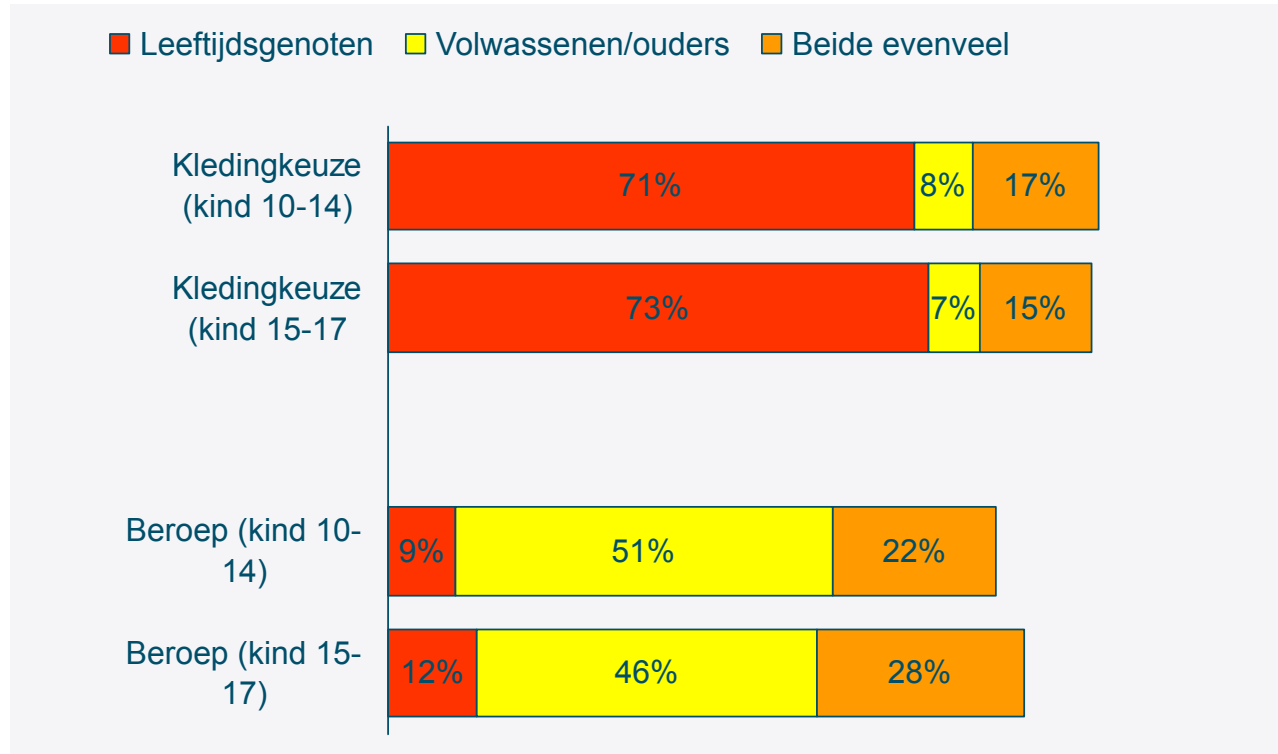
In hoeverre beschikt uw eigen puber en een puber in het algemeen over de genoemde eigenschappen?

Volgens ouders kunnen hun eigen pubers, in tegenstelling tot pubers in het algemeen, erg goed verantwoordelijkheid nemen voor hun daden en acties

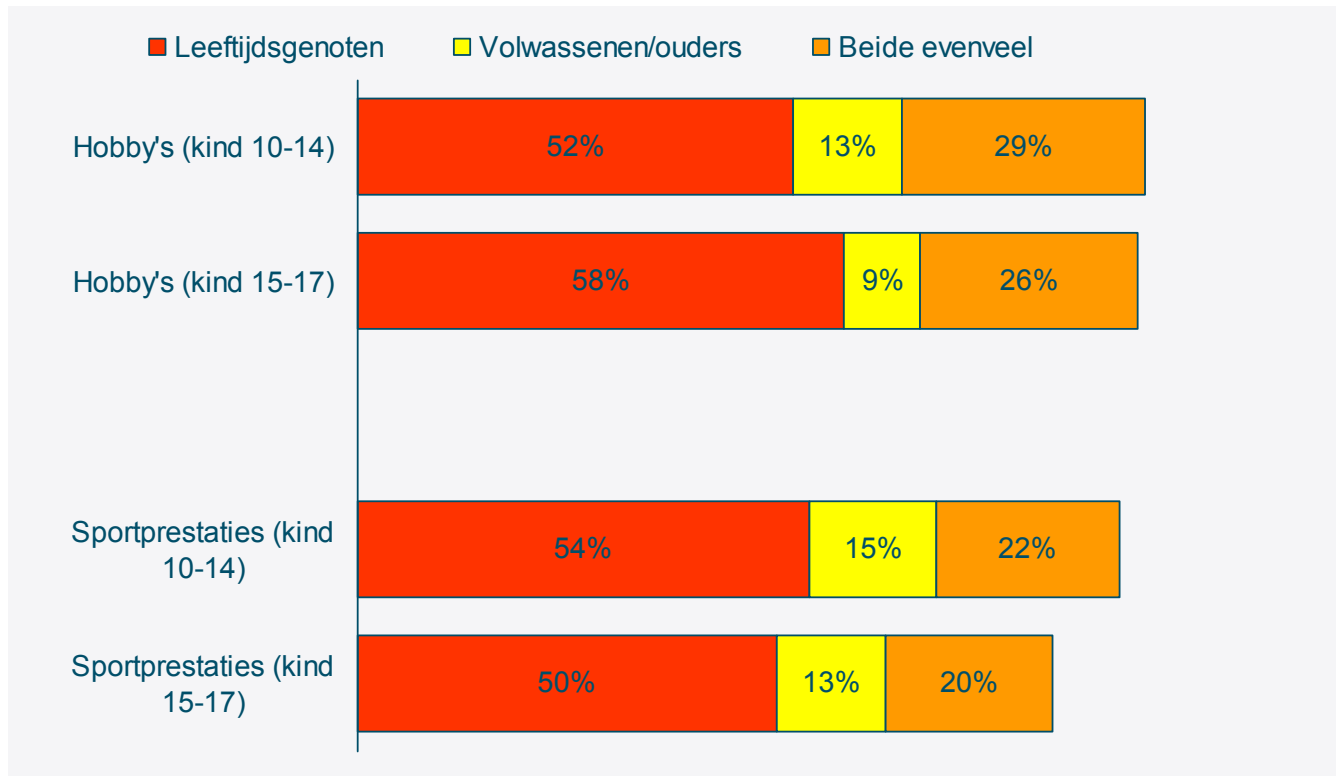
Qua kledingkeuze ziet bijna driekwart van de pubers leeftijdsgenoten als rolmodel; voor beroepskeuze ziet circa de helft de ouders als rolmodel

Wie ziet uw kind, volgens u, als rolmodel in de onderstaande onderwerpen uit de leefwereld van pubers?

Zowel voor hobby's als sportprestaties ziet ruim de helft van de pubers leeftijdsgenoten als voorbeeld

Wie ziet uw kind, volgens u, als rolmodel in de onderstaande onderwerpen uit de leefwereld van pubers?

Inhoud

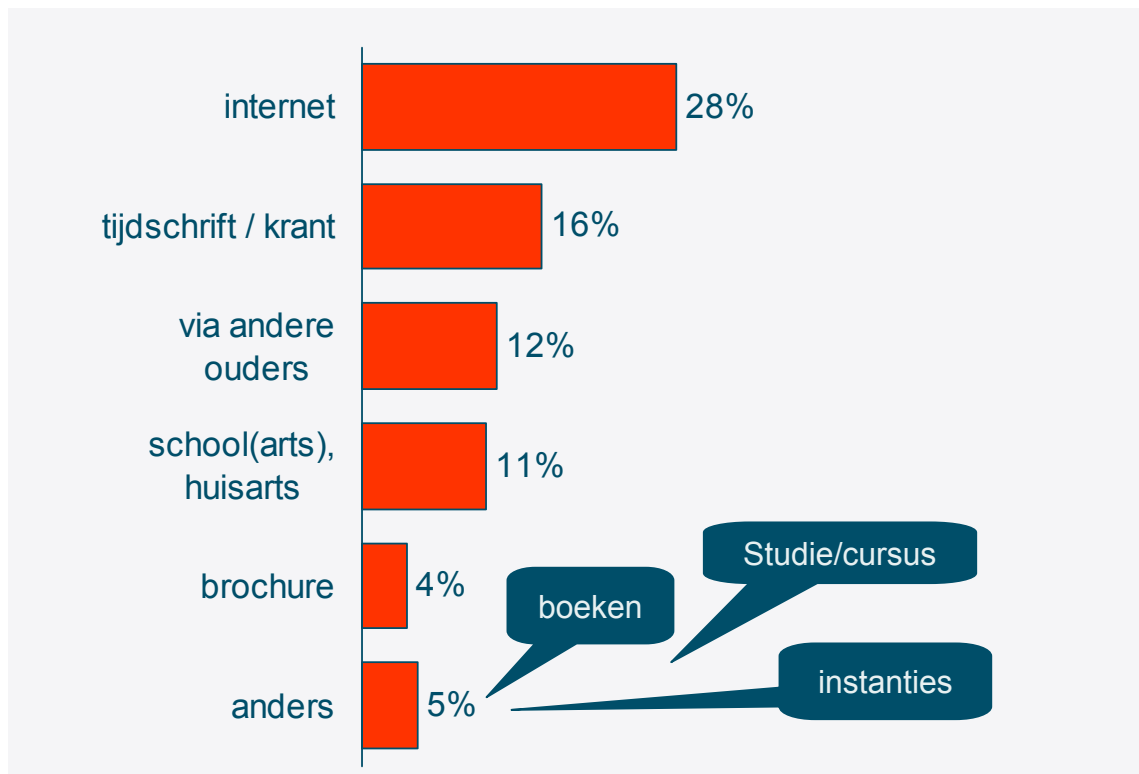
Samenvatting

1. Inleiding
2. Wat weten ouders van puberhersenen?
3. Kennen ouders de gevolgen van de hersenontwikkeling?
4. Hoe denken ouders over hun eigen puber?
5. Hoe informeren ouders zich?
6. Conclusies

Bijlagen

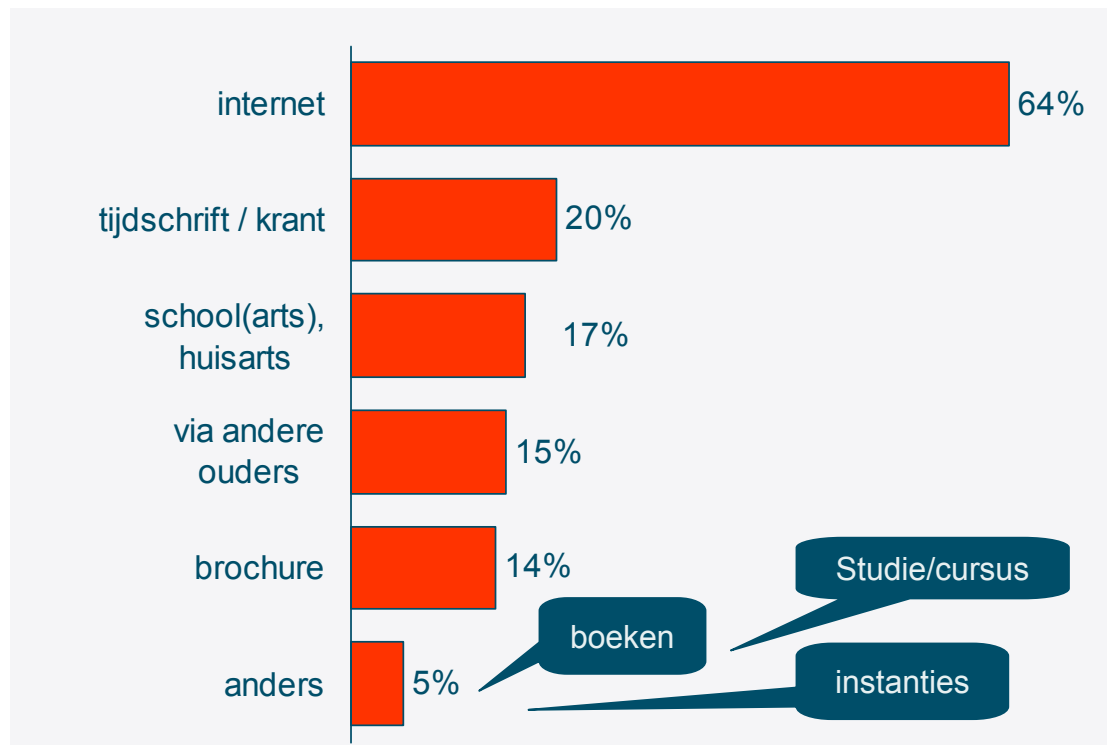
Ruim eenderde van de ouders heeft al eens eerder, voornamelijk op internet, naar informatie over het gedrag van pubers gezocht

- 36% van alle ondervraagde ouders heeft al eens naar informatie gezocht wat betreft verklaringen van het gedrag van pubers.

Ruim tweederde van de ouders zou meer informatie over puberhersenen willen en zal dit voornamelijk op het internet zoeken

- 68% wil in de toekomst meer weten over de ontwikkeling van puberhersenen en de gevolgen hiervan op het gedrag van pubers

Inhoud

Samenvatting

1. Inleiding
2. Wat weten ouders van puberhersen?
3. Kennen ouders de gevolgen van de hersenontwikkeling?
4. Hoe denken ouders over hun eigen kind?
5. Hoe informeren ouders zich?
6. Conclusies

Bijlagen

Conclusies: antwoorden op de deelvragen

- Hoeveel ouders realiseren zich dat de hersenen van hun pubers nog niet volledig ontwikkeld zijn?

Circa eenderde van de ouders weet niet dat de hersenen van mensen pas in het twintigste levensjaar volledig ontwikkeld zijn. Een grote meerderheid van de ouders is geïnteresseerd in meer informatie over (puber)hersenen.

- Zijn ouders op de hoogte van de gevolgen van de groei van de hersenen voor het gedrag van hun pubers?

Het andere slaappatroon van pubers door de in ontwikkeling zijnde hersenen is nog niet erg bekend bij ouders. Wel zijn ouders redelijk op de hoogte van het feit dat pubers nog niet zo goed zijn in het nemen van rationele beslissingen. Ook weten ze dat pubers nog minder sterk zijn in het plannen op de lange termijn.

- Zijn ouders op de hoogte van de bedreigingen voor de in ontwikkeling zijnde puberhersenen?

De gevolgen van alcohol op de hersenen van pubers zijn bij het grootste gedeelte van de ondervraagde ouders wel bekend.

synovate

Research reinvented

Inhoud

Samenvatting

1. Inleiding
2. Wat weten ouders van puberhersen?
3. Kennen ouders de gevolgen van de hersenontwikkeling?
4. Hoe denken ouders over hun eigen puber?
5. Hoe informeren ouders zich?
6. Conclusies

Bijlagen

Onderzoeksdoelgroep

- Voor dit onderzoek zijn 1.000 ouders ondervraagd; onderverdeeld in 500 ouders met een oudste kind in de leeftijd van 10-14 jaar en 500 ouders met een oudste kind in de leeftijd van 15-17 jaar.
- De werkelijke verdeling van deze twee groepen in de Nederlandse bevolking is respectievelijk 56% en 44%. Uiteraard is deze verdeling meegenomen in de resultaten door middel van een weging. Verder zijn de gegevens gewogen naar geslacht, leeftijd en opleiding van de ouders.
- De onderzoeksdoelgroep is uitgesplitst in 497 mannen en 503 vrouwen.
- De diverse hoogstgenoten opleidingen van de onderzoeksdoelgroep zijn als volgt verdeeld:
 - lbo/vmbo/lo = 242 ouders
 - mbo = 322 ouders
 - havo/vwo = 110
 - hbo = 229
 - wo = 97

Our curiosity is all yours.
Thank you.

